

# Voimauttava vuorovaikutus

## Tietoa läheisille

**Voimauttava vuorovaikutus (Intensive Interaction) on tapa olla yhdessä ja viettää aikaa kehitysvammaisen ja/tai autismin kirjon henkilön kanssa. Se perustuu normaaliin kommunikoinnin kehitykseen ja on mukavaa kaikille osapuolille (Nind & Hewett 2001). Voimauttavasta vuorovaikutuksesta on hyviä kokemuksia 1980-luvulta lähtien sekä lasten että aikuisten kanssa.**

## Mitä hyötyä voimauttavasta vuorovaikutuksesta on läheisellesi?

- Voimauttava vuorovaikutus näkee ihmisen yksilönä, juuri sellaisena kuin hän on – tämä on tärkeää läheisesi itsetunnolle.
- Se auttaa vahvistamaan sinun ja läheisesi välistä suhdetta.
- Läheisesi voi tuntea olonsa turvallisiksi ja rennoksi – tämä vaikuttaa myönteisesti hänen käyttäytymiseensä.
- Myös itsekseen viihtyvät, rauhattomat tai itseään vahingoittavat ihmiset hyötyvät voimauttavasta vuorovaikutuksesta, koska sen avulla he oppivat varhaisia, myönteisiä kommunikointitaitoja.



”Aikuinen tyttäreni hakee nykyään enemmän katsekontaktia ja kosketusta. Hänen vuorovaikutustaitonsa, omanarvontuntonsa ja elämänlaatussa ovat parantuneet selvästi. Hän ei ole pelkästään objekti vaan on enemmän oman elämänsä subjekti.”

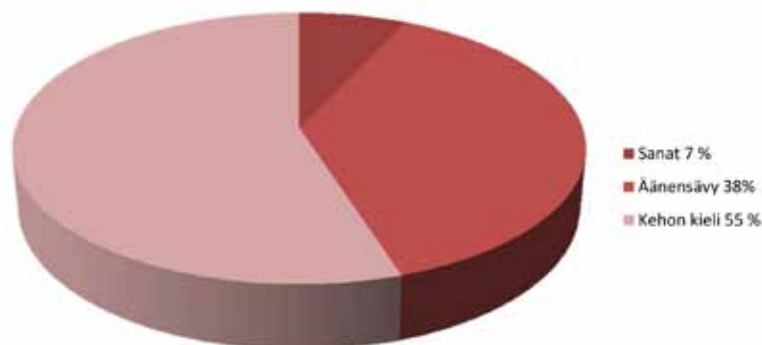
Isän ajatuksia voimauttavasta vuorovaikutuksesta

## Mitä voimauttava vuorovaikutus tarkoittaa?

Ihminen oppii kommunikoidaan vähitellen, kun hän kasvaa, kehittyy ja on yhdessä muiden kanssa. Voimauttava vuorovaikutus rakentuu niiden kommunikoinnin taitojen varaan, joita läheiselläsi jo on.

Voimauttavassa vuorovaikutuksessa hyödynnetään aivan tavallisia, jokapäiväisiä yhdessäolon hetkiä – tilanteita, joissa molemmilla on mukavaa, ollaan lähekkäin, katsotaan silmiin, vaihdetaan kosketuksia ja ilmeitä ja äännellään vuorotellen.

Meidän tulee kommunikoida kumppaneidemme kanssa tavoilla, joita he ymmärtävät parhaiten. Jos teemme näin, he todennäköisesti myös vastaavat meille entistä aktiivisemmin joko sanattomasti tai sanallisesti. On tärkeää muistaa, että suurin osa kommunikoinnistamme on sanatonta (Mehrebian 1972).

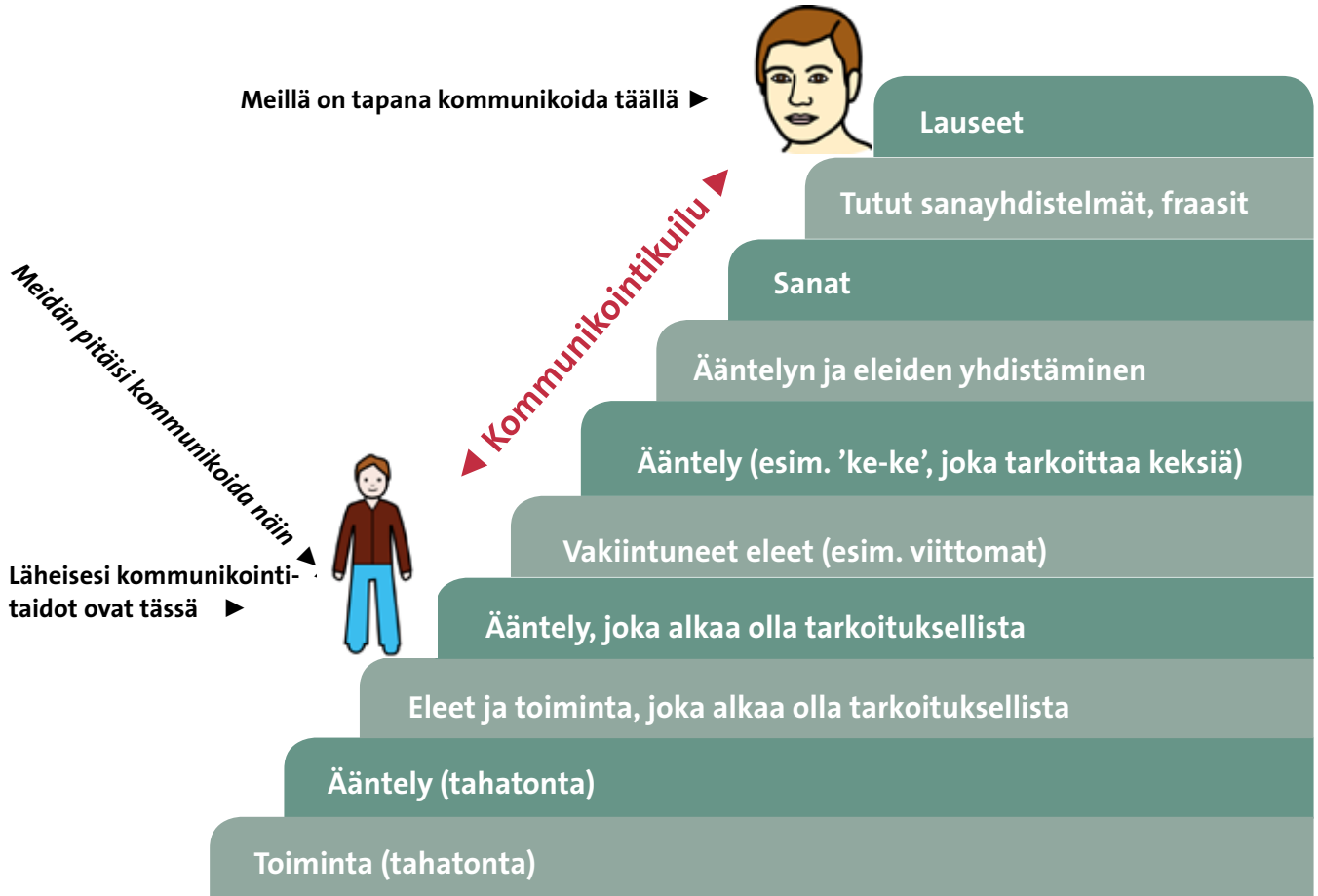


”Puhumattomuus ei tarkoita, että ei olisi mitään sanottavaa”

(Caldwell 2007)

# Voimauttava vuorovaikutus

## Kommunikoi läheisesi kanssa hänen taitojaan vastaavalla tavalla



Kommunikoinnin portaat (McDonald 2004)

## Aloita tästä

Löydä päivittäisten rutiinien lomasta hetkiä, jolloin voit jutella tai olla vuorovaikutuksessa läheisesi kanssa. Voit tehdä näin samalla, kun autat pukeutumisessa, teet ruokaa, kävelette ulkona yhdessä tai kun istutte syömässä iltapalaa.



Anna läheisesi johtaa tilannetta. Yritä vastata hausalla tavalla esimerkiksi läheisesi ääntelyyn, kasvonilmeisiin tai liikkeisiin. Voit halutessasi myös toistaa hänen tuottamiaan ääniä tai jäljitellä hänen asentoaan tai liittyä mukaan vaikkapa pöydän taputtamiseen, lattialla makoiluun tai tehdä jotain muuta, mistä läheisesi nauttii.

Etsi mitä tahansa reaktiota. Läheisesi ilme voi muuttua, hän saattaa lopettaa tekemisensä ja katsoa sinuun tai pysähtyä kuuntelemaan. Tämä tarkoittaa, että hän on kiinnostunut ja nauttii siitä, mitä sinä juuri teit.

# Voimauttava vuorovaikutus

Sinun reaktiosi voi rohkaista läheistäsi kommunikoi-  
maan lisää. Hän saattaa odottaa, että vastaatkin jol-  
lain uudella tavalla tai haluaa, että teet saman asian  
uudelleen ja uudelleen.

Jos sinusta tuntuu, että läheisesi ei pidä tekemästä-  
si asiasta, pysähdy ja muuta lähestymistapaasi. Voit  
kokeilla jotakin muuta tai pitää pienen tauon ja ko-  
keilla uudestaan vähän ajan kuluttua.

Kun huomaat muutoksia – vaikka miten pieniä – lä-  
heisesi tavassa kommunikoida, vaihtele omaa ta-  
paasi vastata. Sinun reaktiosi voi olla hyvin hieno-  
varainen, esimerkiksi rytmiltään hitaampi taputus  
verrattuna hänen nopeampaan taputukseensa. Lä-  
heisesi saattaa myös nauttia siitä, että reagoit välillä  
ylidramaattisesti, teet jotakin hassua tai kiusoittelet  
häntä lempeästi.

## Lopuksi

Voimauttavan vuorovaikutuksen tarkoituksena on  
vahvistaa läheisesi nykyisiä kommunikointi- ja tun-  
netaitoja osana tavallista, päivittäistä toimintaanne.  
Muista, että juuri sinä ja sinun herkkä tapasi vastata  
ja mukautua läheisesi tarpeisiin, on tärkein virike,  
jonka hän tarvitsee.

Kysy läheisesi puheterapeutilta tai muulta ammatti-  
laiselta, mikäli tarvitset tukea voimauttavan vuoro-  
vaikutuksen toteuttamiseen.



**Tee sitä, mikä sinusta tun-  
tuu luonnolliselta.**

**Sinä olet paras asiantuntija.**

**Rentoudu ja nauti voimaut-  
tavan vuorovaikutuksen  
mahdollisuuksista.**

# Voimauttava vuorovaikutus

## Kysy lisää

### Tikoteekki

Tietotekniikka- ja kommunikaatiokeskus  
Kehitysvammaliitto ry  
Viljatie 4 B, 00700 Helsinki  
puh. (09) 348 09 370  
sähköposti: tikoteekki@kvl.fi  
www.tikoteekki.fi, www.kehitysvammaliitto.fi



## Ruusuja, risuja ja kehittämideoita

Otamme mielellämme vastaan palautetta tai kuulemme kokemuksistasi. Mikäli sinulla on mielesäsi kysymyksiä tai haluat jutella voimauttavasta vuorovaikutuksesta, ota rohkeasti yhteyttä Tikoteekkiin.

## Lue lisää aiheesta

<http://papunet.net/tietoa/jos-vuorovaikutus-ei-etene-tavalliseen-tahtiin>  
<http://papunet.net/tietoa/voimauttava-vuorovaikutus>

Nind, M. & Hewett, D. (2011). Voimauttava vuorovaikutus. Opas toimintatavan käyttöön. Helsinki: Kehitysvammaliitto ry.



Esite on suomennos Intensive Interaction – Information for Carers -esitteestä  
[http://www.through-the-maze.org.uk/clients/ttmaze/files/Intensive\\_Interactions\\_bklt.pdf](http://www.through-the-maze.org.uk/clients/ttmaze/files/Intensive_Interactions_bklt.pdf)  
© Copyright 2011 Julie Birmingham & NHS Leeds Community Healthcare

Kuvat: Katja Burakoff